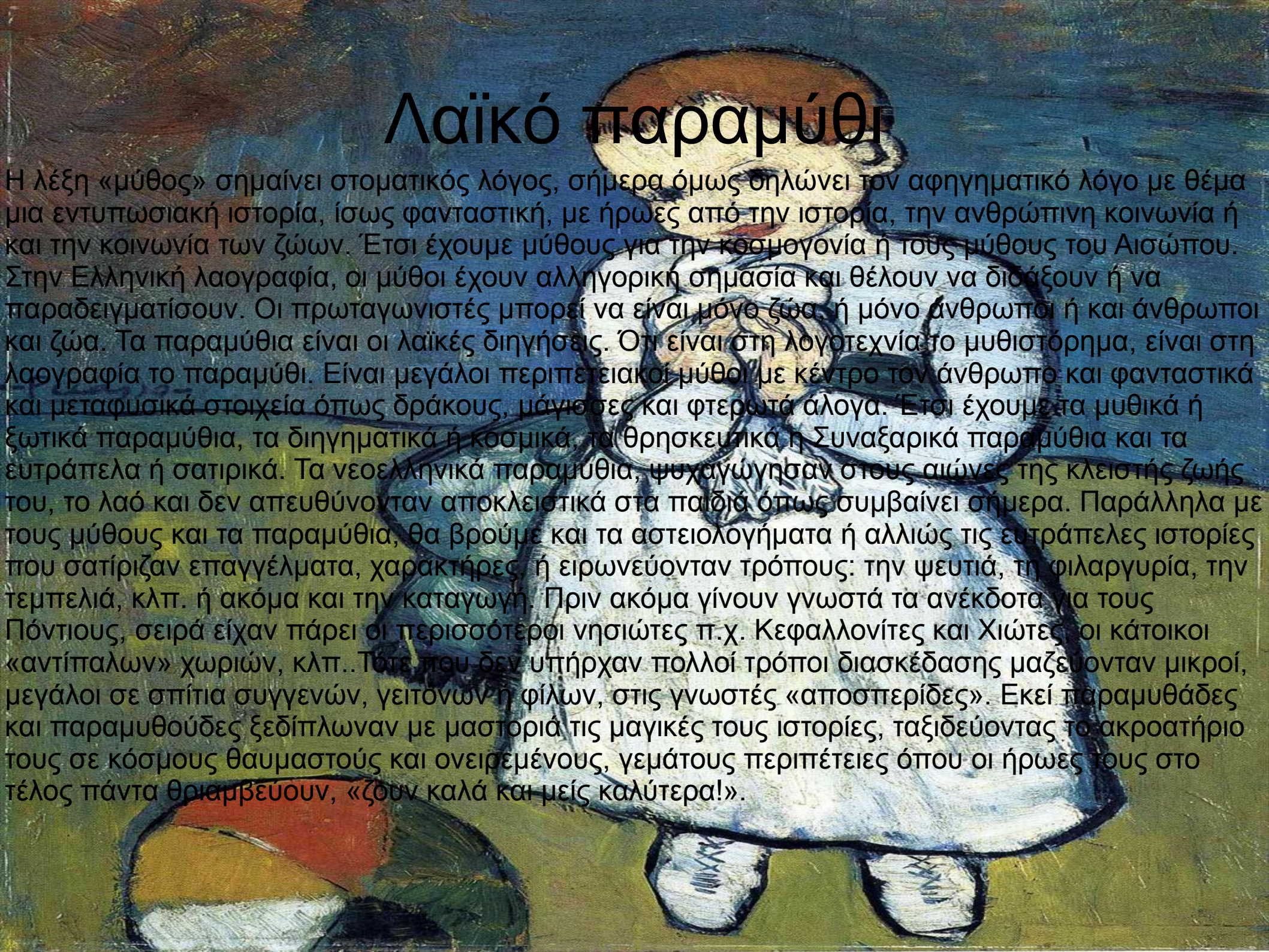

ΠΑΡΑΜΥΘΙ

Το παραμύθι είναι μια φανταστική λαϊκή διήγηση, ευχάριστη και ελκυστική, ιδιαίτερα στα παιδιά. Δεν αναφέρεται ποτέ σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο, αλλά μεταφέρει αόριστα τον ακροατή στο παρελθόν με την τυπική εισαγωγή: «Μια φορά κι έναν καιρό...». Τα παραμύθια αναφέρονται σ' έναν κόσμο εξωπραγματικό και το περιεχόμενό τους είναι φανταστικό. Διαθέτουν έντονα τα στοιχεία του μαγικού, του υπερφυσικού και του απίθανου. Συνήθως έχουν ως πρωταγωνιστές υπεράνθρωπα όντα (όπως γίγαντες, δράκους, νεράιδες, κ.ά.), αλλά και πρόσωπα ικανά μέσω μαγικών αντικειμένων ή προσωπικής δύναμης για υπεράνθρωπα κατορθώματα. Τ' άψυχα ζωντανεύουν, πολλά ζώα παίρνουν ανθρώπινη μορφή και άλλα έχουν μαγικές ιδιότητες.

Δεν πρέπει όμως να μπερδεύουμε τα παραμύθια με τους μύθους. Οι μύθοι έχουν σκοπό να διδάξουν τον ακροατή, ενώ τα παραμύθια είναι καθαρά ψυχαγωγικά.

Το τέλος των παραμυθιών είναι κι αυτό ευχάριστο. Οι ήρωες ανταμείβονται για τους κόπους τους και τις ταλαιπωρίες τους. «Κι έζησαν αυτοί καλά κι εμείς καλύτερα».

Λαϊκό παραμύθι

Η λέξη «μύθος» σημαίνει στοματικός λόγος, σήμερα όμως δηλώνει τον αφηγηματικό λόγο με θέμα μια εντυπωσιακή ιστορία, ίσως φανταστική, με ήρωες από την ιστορία, την ανθρώπινη κοινωνία ή και την κοινωνία των ζώων. Έτσι έχουμε μύθους για την κοσμογονία ή τους μύθους του Αισώπου. Στην Ελληνική λαογραφία, οι μύθοι έχουν αλληγορική σημασία και θέλουν να διδάξουν ή να παραδειγματίσουν. Οι πρωταγωνιστές μπορεί να είναι μόνο ζώα, ή μόνο άνθρωποι ή και άνθρωποι και ζώα. Τα παραμύθια είναι οι λαϊκές διηγήσεις. Ότι είναι στη λογοτεχνία το μυθιστόρημα, είναι στη λαογραφία το παραμύθι. Είναι μεγάλοι περιπετειικοί μύθοι με κέντρο τον άνθρωπο και φανταστικά και μεταφυσικά στοιχεία όπως δράκους, μάγισσες και φτερωτά άλογα. Έτσι έχουμε τα μυθικά ή ξωτικά παραμύθια, τα διηγηματικά ή κοσμικά, τα θρησκευτικά ή Συναξαρικά παραμύθια και τα ευτράπελα ή σατιρικά. Τα νεοελληνικά παραμύθια, ψυχαγώγησαν στους αιώνες της κλειστής ζωής του, το λαό και δεν απευθύνονταν αποκλειστικά στα παιδιά όπως συμβαίνει σήμερα. Παράλληλα με τους μύθους και τα παραμύθια, θα βρούμε και τα αστειολογήματα ή αλλιώς τις ευτράπελες ιστορίες που σατίριζαν επαγγέλματα, χαρακτήρες, ή ειρωνεύονταν τρόπους: την ψευτιά, τη φιλαργυρία, την τεμπελιά, κλπ. ή ακόμα και την καταγωγή. Πριν ακόμα γίνουν γνωστά τα ανέκδοτα για τους Πόντιους, σειρά είχαν πάρει οι περισσότεροι νησιώτες π.χ. Κεφαλλονίτες και Χιώτες, οι κάτοικοι «αντίπαλων» χωριών, κλπ.. Τότε που δεν υπήρχαν πολλοί τρόποι διασκέδασης μαζευονταν μικροί, μεγάλοι σε σπίτια συγγενών, γειτόνων ή φίλων, στις γνωστές «αποσπερίδες». Εκεί παραμυθάδες και παραμυθούδες ξεδίπλωναν με μαστοριά τις μαγικές τους ιστορίες, ταξιδεύοντας το ακροατήριο τους σε κόσμους θαυμαστούς και ονειρεμένους, γεμάτους περιπέτειες όπου οι ήρωες τους στο τέλος πάντα θριαμβεύουν, «ζουν καλά και μείς καλύτερα!».

Κύριο χαρακτηριστικό..

των λαϊκών παραμυθιών είναι η παγκοσμιότητα. Κάθε λαός, πρωτόγονος ή πολιτισμένος, έχει το μερίδιό του στη δημιουργία παραμυθιών, ιστοριών, μύθων. Τα ίδια μοτίβα, οι ίδιοι τύποι παραμυθιών κυκλοφορούν σε κάθε μεριά της γης, σε κάθε πολιτισμό. Η διαφορά βρίσκεται στο ύφος. Κάθε λαός, αλλά και κάθε αφηγητής μιας συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής προσθέτει στο παραμύθι στοιχεία της ψυχολογίας του, της ιστορίας, της γεωγραφίας, της κατοικίας, της ενδυμασίας, των διατροφικών του συνηθειών, των επαγγελματικών του ασχολιών, της θεραπευτικής, των δοξασιών, της γλώσσας και της διαλέκτου του, τις δικές του πεποιθήσεις και στάσεις ζωής. Γι' αυτό και το παγκόσμιο παραμύθι είναι ταυτόχρονα εθνικό και τοπικό, γεγονός που δικαιολογεί τη δημιουργία ανάλογων συλλογών, αλλά και που την επιβάλλει, δεδομένων των έντονων παγκοσμιοποιητικών διαδικασιών της εποχής μας. Ένα ακόμη αξιοσημείωτο γεγονός είναι ότι από τη στιγμή που το επιστημονικό ενδιαφέρον στράφηκε στα λαϊκά δημιουργήματα με την συλλογή και την κατάταξή τους, πολλές μεγάλες θεωρίες επιχείρησαν να επινοήσουν ένα σύστημα ερμηνείας και ένταξης για όλα τα παραμύθια, προσεγγίζοντάς τα και από διαφορετικές πλευρές.

Παιδική Λογοτεχνία

Η παιδική λογοτεχνία είναι το σύνολο των αισθητικά δικαιωμένων κειμένων που είναι σε θέση να συμβάλλουν στη ψυχαγωγία των παιδιών και στην πνευματική τους καλλιέργεια, δηλαδή στην ανάπτυξη της ικανότητας για αντίληψη της ομορφιάς, στην ωρίμαση της προσωπικότητας και στη διαμόρφωση ελεύθερης συνείδησης.

Η παιδική λογοτεχνία περιλαμβάνει:

Κείμενα πρωτότυπης παραγωγής

Κριτικά κείμενα, τα οποία εντάσσονται στον ευρύτερο χώρο της Θεωρίας της Λογοτεχνίας και της Κριτικής

Εργασίες, οι οποίες προσεγγίζουν την πρωτότυπη παραγωγή της παιδικής λογοτεχνίας κατά τρόπο ερμηνευτικό και διδακτικό.

Περίοδοι της Νεοελληνικής Παιδικής Λογοτεχνίας:

Σύμφωνα με τον *Perry Nodelman*, η Παιδική Λογοτεχνία:

- 1) είναι απλή
- 2) επικεντρώνεται στη δράση
- 3) απευθύνεται στην παιδική ηλικία
- 4) εκφράζει τις απόψεις του παιδιού
- 5) είναι αισιόδοξη
- 6) τείνει προς το φαντασιακό
- 7) είναι μια μορφή ιερού ειδυλλίου
- 8) εγκλείει την αθωότητα
- 9) είναι διδακτική
- 10) είναι επαναληπτική

Γνωστοί συγγραφείς της Παιδικής Λογοτεχνίας :

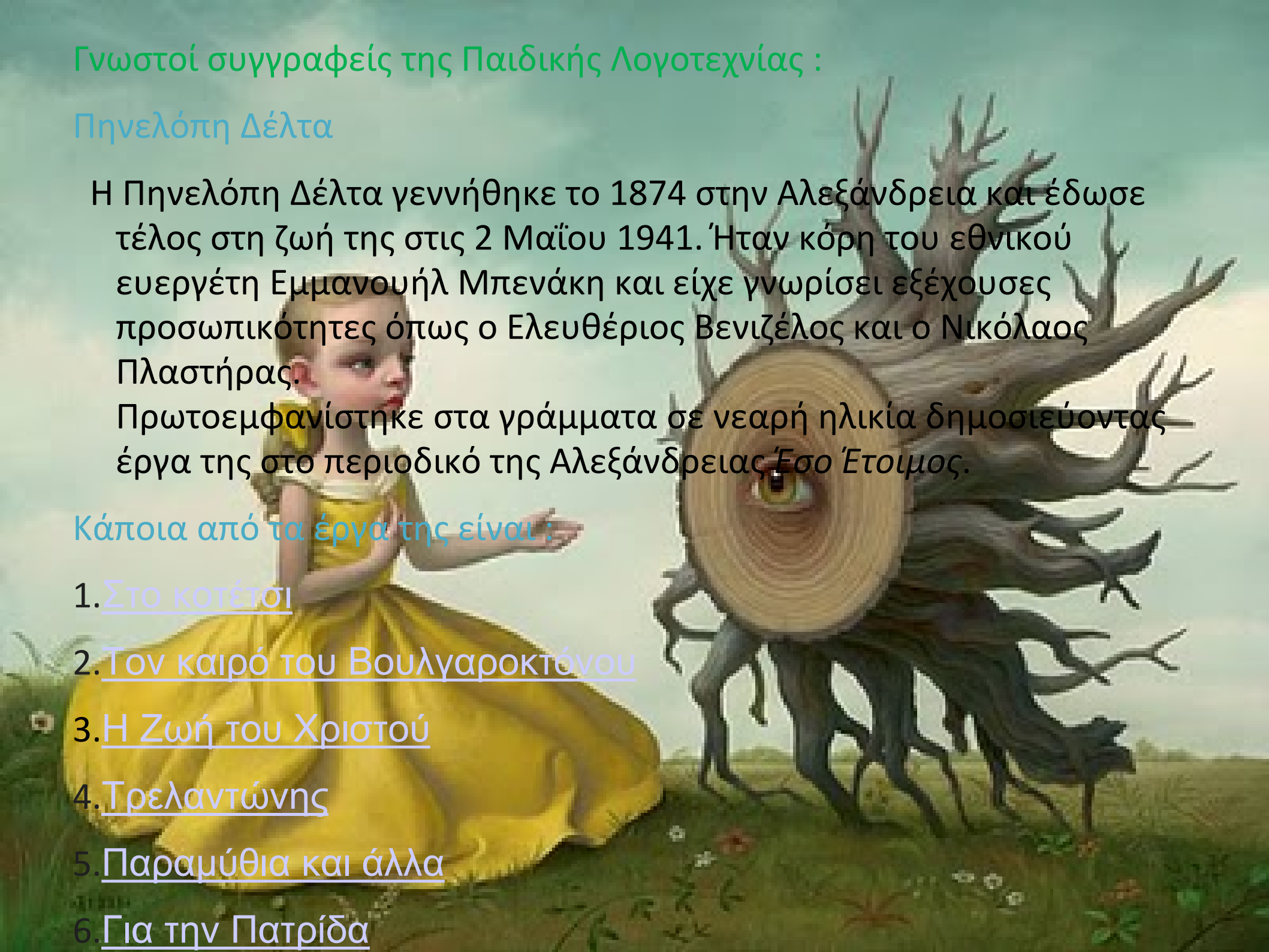
Πηνελόπη Δέλτα

Η Πηνελόπη Δέλτα γεννήθηκε το 1874 στην Αλεξάνδρεια και έδωσε τέλος στη ζωή της στις 2 Μαΐου 1941. Ήταν κόρη του εθνικού ευεργέτη Εμμανουήλ Μπενάκη και είχε γνωρίσει εξέχουσες προσωπικότητες όπως ο Ελευθέριος Βενιζέλος και ο Νικόλαος Πλαστήρας.

Πρωτοεμφανίστηκε στα γράμματα σε νεαρή ηλικία δημοσιεύοντας έργα της στο περιοδικό της Αλεξάνδρειας Έσο Έτοιμος.

Κάποια από τα έργα της είναι :

1. Στο κοτέτσι
2. Τον καιρό του Βουλγαροκτόνου
3. Η Ζωή του Χριστού
4. Τρελαντώνης
5. Παραμύθια και άλλα
6. Για την Πατρίδα

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΟΥ

Υπό την ακριβή έννοιά του το παραμύθι είναι μια σύντομη λαϊκή ιστορία που ενσωματώνει το έθνος, το οποίο μπορεί να εκφραστεί ρητά στο τέλος του ως αξιωματική σχέση συγγενές του μύθου αλλά διαφοροποιημένο εννοιολογικά το παραμύθι είναι εξ αρχής μια επινόηση, μια μυθιστοριογραφία, μια φανταστική αφήγηση που κάνει μεταφορική χρήση κάποιου ζώου ως κεντρικό χαρακτήρα του ή εισάγει στερεότυπους χαρακτήρες, όπως ο κατεργάρας. Πολύ συχνά γίνεται ανατρεπτική αλληγορία ενάντια στον φεουδαρχισμό ή την εκάστοτε άρχουσα τάξη ή μια σύγκρουση του ανθρώπινου με το αόρατο βασίλειο. Προσωπικοποιεί και εξατομικεύει διαφορετικά στοιχεία πέρα από τη λογική του χώρου και του χρόνου και επεκτείνεται αδιάκριτα από τον οργανικό στον ανόργανο κόσμο από τον άνθρωπο και τα ζώα στα δέντρα, τα λουλούδια, τις πέτρες, τα ρεύματα και τους ανέμους.

ΑΦΗΓΗΜΑΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΠΑΡΑΜΥΘΙΟΥ

Ως είδος το παραμύθι ακολουθεί τρεις γενικές αρχές, προκειμένου να αναφερθεί στον χρόνο, στον τόπο και στα πρόσωπα, που αφορούν το περιεχόμενό του. Συγκεκριμένα:

Στο παραμύθι ο χρόνος είναι αόριστος.

Επίσης αόριστος είναι και ο τόπος της δράσης.

Η δράση εκτυλίσσεται σχεδόν εξολοκλήρου μέσα από την ανωνυμία των προσώπων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι το 1908 ο Δανός λαογράφος Άξελ Όλρικ κατέληξε στην επισήμανση κάποιων αφηγηματικών αρχών για το παραμύθι, τους αποκαλούμενους επικούς νόμους:

1) Ένα παραμύθι δεν ξεκινά με το σπουδαιότερο σημείο της δράσης και δεν τελειώνει απότομα. Προηγείται μια ήρεμη εισαγωγή, ενώ η ιστορία συνεχίζεται και μετά την κορύφωση, για να κλείσει τον κύκλο σε ένα σημείο ηρεμίας και σταθερότητας.

2) Οι επαναλήψεις είναι συχνές όχι μόνο για να δώσουν ένταση

Ελληνες Παραμυθίες

- Μερικοί απ' τους πιο γνωστούς είναι :

ΕΥΓΕΝΙΟΣ ΤΡΙΒΙΖΑΣ :

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1946

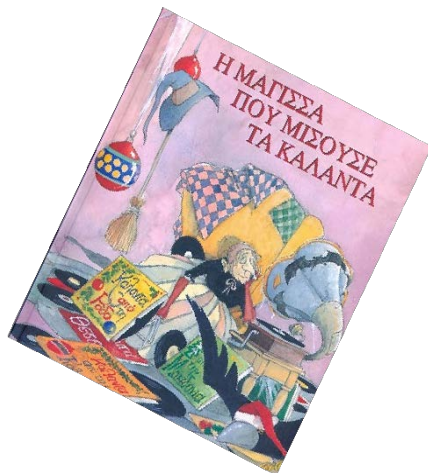
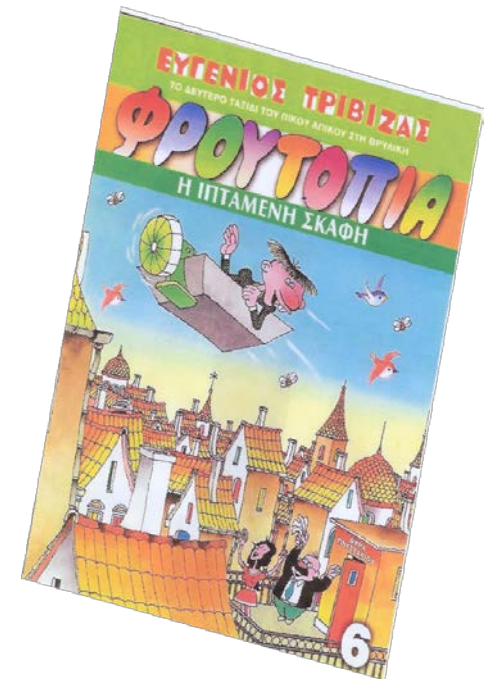
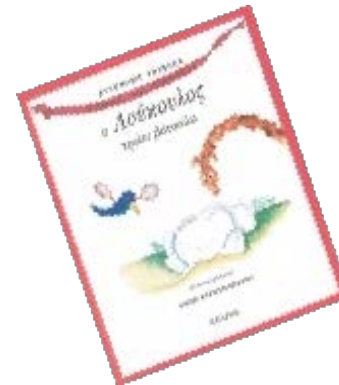
Σπούδασε νομικά και οικονομικά και είναι καθηγητής εγκληματολογίας στην Αγγλία. Διδάσκει στο Πανεπιστήμιο του Ρέντινγκ (Reading), όπου διατελεί Ομότιμος Καθηγητής, και σε άλλα πανεπιστήμια. Είναι γνωστός ως συγγραφέας βιβλίων για παιδιά από τεσσάρων χρονών και πάνω. Όλα του τα έργα τα χαρακτηρίζει πρωτοτυπία και μεγάλη φαντασία.

Έχει γράψει περίπου 150 βιβλία μεταξύ των οποίων μυθιστορήματα, παραμύθια, θεατρικά έργα, αλφαβητάρια, διηγήματα, κόμικς, εκπαιδευτικά βιβλία, ενώ έχει συνεργαστεί και με παιδικά περιοδικά.

Από τα πιο γνωστά του έργα είναι...

- Η Φρουτοποπια
- Το νησί των πυροτεχνημάτων
- Τα τρία μικρά λυκάκια
- Φρικαντέλα, η μάγισσα που μισούσε τα κάλαντα
- Ο Λούκουλος
- Η τελευταία μαύρη γάτα

A cartoon illustration of two dragons in an underwater setting. On the left, a purple dragon with large eyes and sharp teeth is partially visible. On the right, a yellow dragon with a long snout and large eyes is swimming. The background is a mix of green and blue, suggesting water and rocks. Bubbles are visible around the dragons.

ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΗΛΙΟΠΟΥΛΟΣ:

είναι συγγραφέας και γράφει βιβλία κυρίως για παιδιά και εφήβους .

Γεννήθηκε στην Αθήνα το 1964 και έχει σπουδάσει παιδαγωγικά και θεολογία. Διδάσκει στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση από το 1984 έως τώρα και ασχολείται με την παιδική και την εφηβική λογοτεχνία από το 1995.

Μερικά απ'τα έργα του..

- Τριγωνοψαρούλης
- Καφέ αηδιαστικό μπαλάκι
- Το ξύπνημα της φράουλας
- Το μυστικό της χρυσής πεταλίδας

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΤΣΕΛΗΣ

Σπούδασε παιδαγωγικά, φιλολογία και δημοσιογραφία στο Πανεπιστήμιο Αθηνών. Είναι επίσης κάτοχος μεταπτυχιακού διπλώματος στη λογοτεχνία. Τα συγγραφικά του ενδιαφέροντα αφορούν στην παιδική λογοτεχνία, στο παιδικό θέατρο και στην εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στην εκπαιδευτική πράξη.

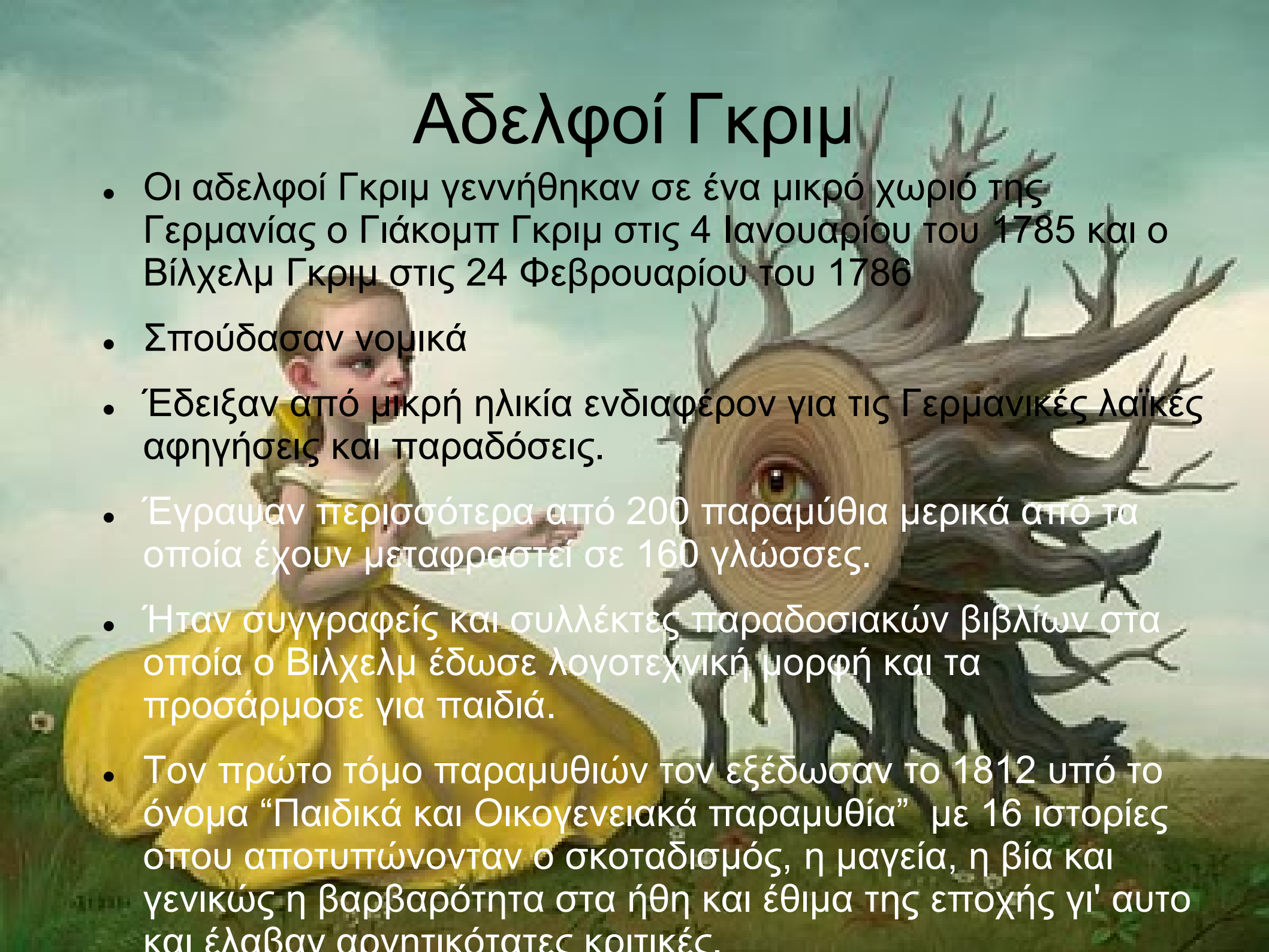
Μερικά από τα έργα του...

- Η γλώσσα μου
- Οι πειρατές της καταστροφικής επιχείρησης "ΣΤΡΟΓΓΥΛΗ ΘΕΑ"
- Παίζω και μαθαίνω
- Ο βασιλιάς Χαρτούρος και οι Ιππότες της Χαμένης Ανακύκλωσης
- Ο Τρι το τριγωνάκι

Αδελφοί Γκριμ

- Οι αδελφοί Γκριμ γεννήθηκαν σε ένα μικρό χωριό της Γερμανίας ο Γιάκομπ Γκριμ στις 4 Ιανουαρίου του 1785 και ο Βίλχελμ Γκριμ στις 24 Φεβρουαρίου του 1786
- Σπούδασαν νομικά
- Έδειξαν από μικρή ηλικία ενδιαφέρον για τις Γερμανικές λαϊκές αφηγήσεις και παραδόσεις.
- Έγραψαν περισσότερα από 200 παραμύθια μερικά από τα οποία έχουν μεταφραστεί σε 160 γλώσσες.
- Ήταν συγγραφείς και συλλέκτες παραδοσιακών βιβλίων στα οποία ο Βίλχελμ έδωσε λογοτεχνική μορφή και τα προσάρμοσε για παιδιά.
- Τον πρώτο τόμο παραμυθιών τον εξέδωσαν το 1812 υπό το όνομα “Παιδικά και Οικογενειακά παραμυθία” με 16 ιστορίες όπου αποτυπώνονταν ο σκοταδισμός, η μαγεία, η βία και γενικώς η βαρβαρότητα στα ήθη και έθιμα της εποχής γι' αυτό και έλαβαν αρνητικότερες κριτικές.

Κάποια απ'τα παραμύθια τους...

– Η σκουφίτσα
– Η και οι 7

– Η ωραία κοιμωμένη

– Χάνσελ και Γκρέτελ

– Ραπουνζέλ

– Ο ραχος

– Η ρης

– Η κατσικάκια

– Ο φτάκος

Χανς Κρίστιαν Άντερσεν

- Δανός συγγραφέας και ποιητής
- Γιος παπουτσή και πλύστρας
- Γεννήθηκε στις 2 Απριλίου το 1805 στην πόλη Οντένσε
- Ορφανός από τα έντεκα του χρόνια
- Αναγκαζόταν να κάνει πολλές δουλειές και το σχολείο αποτελούσε για αυτόν πολυτέλεια
- Το προσωπικό του καταφύγιο ήταν ένα μικρο κουκλοθέατρο. Έδινε παραστάσεις με κούκλες που έφτιαχνε μόνος του, βασισμένα σε έργα του Σαίξπηρ που με χαρακτηριστική ευκολία απομνημόνευε.
- Το 1822 έκδωσε το πρώτο του βιβλίο που πέρασε απαρατήρητο.
- 1835 : “Παραμύθια για παιδιά” (η πρώτη συλλογή

αραμύθια του...

ο κρο

Χαρακτηριστικά

- Ηθικός Ρεαλισμός
- Οι κακοί δεν είναι δράκοι και μάγισσες άλλα εκπρόσωποι ανθρωπίνων αδυναμιών (ματαιοδοξίας , σνομπισμού, εγωιστικής αδιαφορίας)
- Ορισμένα : βαθιά απαισιόδοξα με δυσάρεστο τέλος
- Καθαρά δημοκρατικά στοιχεία
- Ήρωες : φτωχοί και αδικημένοι άνθρωποι με ασυνήθιστα ψυχικά χαρίσματα (ευγένεια ,ταλέντο,μεγαλοψυχία)
- Απεικόνιση ρεαλιστικής και σύγχρονης ζωής της μικροαστικής τάξης
- Δράση , χιούμορ , λεπτή σάτιρα αλλα ταυτόχρονα διαπνέονται απο γλυκιά μελαγχολία , συγκίνηση και ειλικρίνεια

Αίσωπος

- Αρχαίος Έλληνας μυθοποιός με αμφιβολία για την ύπαρξη του
- Γεννήθηκε κατά πάσα πιθανότητα από οικογένεια δούλων το 625 π. Χ. στον Αμόριο της Φρυγίας ενώ σύμφωνα με άλλους στην Σάμο ή την Θράκη , τις Σάρδεις ή την Αίγυπτο
- Θεωρείται ιδρυτής της παραβολής ή αλληγορίας
- Πατέρας του αρχαίου μύθου και θεωρείται ως ο κορυφαίος της λεγόμενης διδακτικής μυθολογίας
- Οι πρώτοι μύθοι εκδόθηκαν τον 4ο αιώνα από τον Δημήτριο τον Φαληρέα οι οποίοι και δεν διασώθηκαν
- Θεωρείτε πρωτοπόρος καθώς οι μύθοι του είναι γραμμένοι σε πεζό λόγο κάτι ανήκουστο στην εποχή εκείνη

αρακτηριστικά

- Ελάχιστη ύπαρξη ανθρώπου
- Χαρακτήρας ηθικοδιδασκτικός
αλληγορικός
- Ιδιαίτερη χάρη , θαυμαστική
διδασκτικότητα
- Παρμένη απο την καθημ
- Είναι το επιμύθιο το οποίο ήταν ευληπτό και
τον λάο
- Κύρια ιδεολογία : αποδοκιμασία του κακού στις πιο

Άγνωστοι συμβολισμοί σε γνωστά παραμύθια

- Τα παραμύθια έχουν πλούσιο περιεχόμενο διαφόρων μηνυμάτων και συμβολισμών
- προσπαθούν να μεταδώσουν αξίες, όπως δικαιοσύνη, καλοσύνη ή ισότητα, και άλλες προσπαθούν να περάσουν μηνύματα που είναι συνδεδεμένα με το κοινωνικό περιβάλλον, όπως η σημασία της κοινότητας, οι «αντρικοί» και «γυναικείοι» ρόλοι ή η κοινωνική ιεραρχία.
- χρησιμοποιούνται ακόμη και σήμερα από ορισμένους ψυχολόγους - για να βοηθήσουν τους ενήλικους να ξεπεράσουν κάποια ψυχολογικά προβλήματα.
- ένας αποτελεσματικός τρόπος ψυχοθεραπείας είναι να διηγηθεί το άτομο το αγαπημένο του παραμύθι
- Όταν συνειδητοποιήσουμε τη βαθύτερη σημασία του νοήματος του παραμυθιού, τότε μπορούμε να μεταφράσουμε ασυνείδητες σκέψεις και φόβους μας και να τα αντιμετωπίσουμε αποτελεσματικότερα.

Κοκκινοσκουφίτσα

• Τι σημαίνει:

Η απειλή καταβροχθισμού είναι το κεντρικό θέμα της Κοκκινοσκουφίτσας. Το παραμύθι υποδηλώνει ότι το να εμπιστευόμαστε οποιονδήποτε είναι σαν να αφηνόμαστε να πέσουμε σε παγίδες. Όσα ελκυστική και αν είναι η αθωότητα, είναι επικίνδυνο για κάποιον να παραμείνει αφελής σε όλη του τη ζωή.

• Λύκος:

Ο λύκος αντιπροσωπεύει όλες τις ζωώδεις τάσεις μέσα μας. Αν δεν υπήρχε κάτι μέσα στην Κοκκινοσκουφίτσα που να την κάνει να συμπαθεί τον μεγάλο κακό λύκο, τότε αυτός δεν θα είχε καμία εξουσία. Όταν η Κοκκινοσκουφίτσα φτάνει στο σπίτι της γιαγιάς της αναστατώνεται αλλά δεν κάνει καμία κίνηση να φάει. Στέκεται σαν μανειμένη. Είναι το ίδιο μάνειμα που ασκεί

- Ο κυνηγός:

Ο κυνηγός βγάζει την Κοκκινοσκουφίτσα από την κοιλιά του λύκου με μια πράξη που μοιάζει με καισαρική τομή. Έτσι συμφιλιώνει το παιδί με την ιδέα της εγκυμοσύνης και της γέννας.

- Η κατάποση:

Το παιδί γνωρίζει διαίτηθητικά ότι όταν ο λύκος καταπίνει την κοκκινοσκουφίτσα, δεν τελειώνει η ιστορία. Καταλαβαίνει ότι η Κοκκινοσκουφίτσα «πέθανε» ως αφελές κορίτσι για να «αναγεννηθεί» αργότερα ως ωριμότερο κορίτσι.

Γιαγιά:

Οι γιαγιάδες και οι παππούδες πρέπει να φροντίζουν και να προστατεύουν τα παιδιά. Αφού η γιαγιά αποτυγχάνει να το κάνει αυτό, τιμωρείται στο παραμύθι με το ότι την τρώει προσωρινά ο λύκος.

Λειτουργία βίαιων σκηνών και εικόνων στα παραμύθια

"ΑΙΜΑ, ΒΙΑ ΚΑΙ ΦΡΙΚΗ!"

Ακόμα ένα εκπληκτικά ενδιαφέρον συμπέρασμα που μπορεί να βγάλει κανείς μελετώντας τα παραμύθια είναι το εξής: πέραν από το ότι δεν είναι ουσιαστικά αθώες ιστορίες, δεν ακούγονται και σαν τέτοιες. Σκεφτείτε το κλασικό παραμύθι της Κακκινოსκουαίτσας ένα λύκος τρώει την γιαγιά της μικρής, έπειτα την ίδια, στο τέλος ένας κυνηγός σχίζει το στομάχι του κτήνους και τις απελευθερώνει. Το γεμίζει πέτρες, το ξανά ράβει και πετάει το τομάρι του στο ποτάμι όπου και πνίγεται. Πρόκειται για εξαιρετικά βίαιες σκηνές, που στο παρόν θα απορείτε πως μεταφέρονταν σε εμάς ως παιδιά τόσο αβίαστα, και πως εξακολουθούν να μεταφέρονται ακόμα; Η απάντηση είναι απλή. Το τρυφερό παιδικό μυαλό, δέχεται τις αποτρόπαιες πράξεις χωρίς επιπλέον εξέταση, "καταπίνει" το ρόλο του κακού ως είναι, χωρίς ανάλυση. Αναγνωρίζοντας το, παύει να το φοβάται και το αποφεύγει, απεναντίας μαθαίνει να το αντιμετωπίζει κιόλας.

Θεραπευτικό παραμύθι

Τι είναι ;

- Ένα είδος παραμυθιών που επιδρούν στην ψυχοσύνθεση τόσο των παιδιών όσο και των γονιών είναι τα θεραπευτικά παραμύθια. Αυτά προσφέρουν καινούριους τρόπους αντιμετώπισης προβλημάτων και μπορούν να μετατρέψουν τις πεπιοιθήσεις που μας εμποδίζουν να είμαστε ευτυχισμένοι, σε πιο αποτελεσματικές και χρήσιμες . Με άλλα λόγια: τα θεραπευτικά παραμύθια είναι μια μορφή αυτο-θεραπείας (self-help therapy).
- Τα «θεραπευτικά παραμύθια» χρησιμοποιούνται σε πραγματικά περιστατικά και γράφτηκαν για να βοηθήσουν παιδιά να αποκτήσουν υπομονή, θάρρος, να ξεπεράσουν την αδερφική ζήλεια, να αντιμετωπίσουν φόβους, το διαζύγιο των γονιών, να μάθουν να διεκδικούν, να υπερασπίζονται τον εαυτό τους κ.ά.

Ένα παράδειγμα ...

- ΟΙ ΠΕΡΙΠΕΤΕΙΕΣ ΤΗΣ ΛΟΡΕΤΑΣ ΤΗΣ ΠΟΝΤΙΚΙΝΑΣ

Το πρωτοποριακό παραμύθι που έγραψε ο Axel Duwe και διασκεύασε

στα Ελληνικά η Εύη Ψάλτη αποτελεί μια ουσιαστική καινοτομία στο χώρο του

παιδικού βιβλίου. Οι Περιπέτειες της Λορέτας της Ποντικίνας είναι ένα

σύγχρονο παραμύθι που απευθύνεται στο παιδί που θα ζήσει στον άγνωστο

κόσμο του αύριο, έναν κόσμο που απαιτεί άλλο είδους προδιαγραφές, άλλου

είδους επιδεξιότητες και γι'αυτό άλλου είδους προετοιμασία.

Παραμύθι και παιδί

Πως το παραμύθι βοηθά το παιδί να ωριμάσει; και Γιατί πρέπει να διαβάζουμε παραμύθια στα παιδιά;

- Τα παιδιά έχουν την ανάγκη να ζήσουν περιπέτειες και να αντιμετωπίσουν επικίνδυνες καταστάσεις
- Μέσα από αυτά αναπτύσσονται συναισθήματα
- Ταυτίζονται με τον ήρωα και έτσι συλλέγουν πληροφορίες για τον εαυτό τους και τον κόσμο
- Εμπλέκονται σε καταστάσεις, κατανοούν εσωτερικές συγκρούσεις και πειραματίζονται
- Μαθαίνουν για την πραγματικότητα
- Μαθαίνουν να ξεχωρίζουν τα προτερήματα και τα ελαττώματα του ανθρώπου

Παραμύθι και εκπαίδευση

- Τα παραμύθια γίνονται ένας τρόπος μάθησης για τα παιδιά διότι είναι ο λαϊκός πολιτισμός του κάθε τόπου και δεν έχουν μόνο μορφή διασκέδασης ή ψυχαγωγίας αλλά η επίδρασή τους πάει ακόμα μακρύτερα σε κοινωνικό επίπεδο.
- Καλλιεργεί το πνεύμα , βοηθάει να αντιληφθούν οι δυσκολίες και ταυτόχρονα προτείνει λύσεις στα προβλήματα
- Ηρεμεί και γαληνεύει από τις καθημερινές εντάσεις

Συνέντευξη με την Άντζελα Καραγιάννη

1)Τι σημαίνει για εσάς παραμύθι και ποιο είναι το αγαπημένο σας ;

Το αγαπημένο μου παραμύθι είναι η Σταχτοπούτα. Για εμένα παραμύθι σημαίνει φαντασία,ελευθερία του μυαλού. Είναι ένας άλλος κόσμος ,ένας τρόπος καλλιέργειας. Για μένα σημαίνει να το ζω διαβάζοντάς το.

2)Πιστεύετε πως έχει μεγάλη σημασία να λέμε παραμύθια στα μικρά παιδιά ;

Ναι,πιστεύω πως είναι το πιο σημαντικό. Είναι διαδραστικό και ωφέλιμο,το παιδί βιώνει την κατάσταση του ήρωα ,ζει με τις εικόνες και διαχέεται από πολλά συναισθήματα. Επιπλέον κατανοεί καλύτερα το λόγο,τις έννοιες του χρόνου ,υπάρχει καλύτερη κατανόηση. Ακόμη το παιδί ενθαρρύνεται ,κάνει ερωτήσεις και υπάρχει μια καλή σχέση ανάμεσα στον ενήλικα και στο παιδί.

3)Κάθε ηλικία εκλαμβάνει διαφορετικά τα παραμύθια ;

Κάθε ηλικία έχει διαφορετικά παραμύθια ,τα δικά της παραμύθια.Για παράδειγμα στα πιο μικρά παιδιά διαβάζουμε απλά παραμύθια όπως είναι τα τρία γουρουνάκια ,τα επτά κατσικάκια ,η Κοκκινοσκουφίτσα και άλλα.Από την άλλη μεριά,στα μεγαλύτερα παιδιά διαβάζονται παραμύθια όπως ο Πύργος Πόνητος ,η

4)Ποιό είναι το αγαπημένο παραμύθι των παιδιών στη δουλειά σας ;

Πολλά ,κυρίως όμως απλά παραμύθια που τα κατανοούν και γίνεται συζήτηση και συμμετέχουν.

5)Πιστεύετε ότι τα παραμύθια ταιριάζουν καθόλου σε αυτήν την εποχή κρίσης που βιώνουμε ;

Πιο πολύ από ποτέ,είναι ένας τρόπος διαφυγής ,ταξιδεύεις σε άλλο κόσμο . Η γνώμη μου είναι ότι βοηθα τους ενήλικες ,βασικά κυρίως τους ενήλικες.Αυτό ονομάζεται ψυχοθεραπεία μέσα από την τέχνη.Ξεχνιέται για λίγο το μυαλό και ζούμε την ιστορία που διαβάζουμε.

6)Συμφωνείτε με τα ηθικά δειδάγματα των παραμυθιών ; Και πιστεύετε ότι τα παραμύθια έχουν γραφτεί με βάση αληθινές ιστορίες ;

Ναί,συμφωνώ απόλυτα,διότι έχουν τον τρόπο να διαχωρίζουν το καλό και το κακό και εμείς να το αντιλαμβανόμαστε σωστά.Ναί,σίγουρα έχουν συμβεί κάποια πράγματα στο παρελθόν που β οήθησαν στη συγγραφή των παραμυθιών ,γίνεται αυτή η ταύτιση και δεν είναι τυχαίες καταστάσεις.Πράγμα που μας προκαλεί έντονα συναισθήματα.

8)Πιστεύετε ότι η ταύτιση με τους ήρωες των παραμυθιών συμβάλλουν στη συναισθηματική ανάπτυξη των παιδιών ;Και ποιά η συμβολή του παραμυθιού σε παιδιά με μαθησιακές δυσκολίες ;

Από μικρά καταλαβαίνουν πως θα χρησιμοποιηθεί το παραμύθι και τη συμβολή θα έχει αυτό στη ζωή τους.Απαραίτητη είναι και σε παιδιά με μαθησιακές και ψυχολογικές δυσκολίες.Πιστεύουν στον εαυτό τους ,γίνονται πιο δυνατά.Αντιλαμβάνονται τις δυσκολίες της ζωής και αναγνωρίζουν το κακό στοιχείο .Αντιμετωπίζονται οι ψυχολογικές και μαθησιακέςδυσκολίες.Γίνονται πιο ε'υκολα οι γραπτές εργασίες , χειραθετούνται γεγονότα στο μυαλό του παιδιού ,εμπλουτίζεται το λεξιλόγιο και αναγνωρίζει νέες έννοιες ,αντλεί δικά του συμπεράσματα και έχει φαντασία.

9)Η βία τρομάζει τα μικρά παιδιά σε ορισμένα παραμύθια ή είναι απαραίτητη για να φανεί η πάλη καλού-κακού για να αναζητήσουμε την πνευματική μας πλευρά ;

Ίσως τρομάζουν ίσως και όχι όλα.Πιστεύω πως είναι απαραίτητη αλλά όχι σε όλες τις ηλικίες.Γίνονται μεγάλες αλλαγές στην ψυχολογία όταν το παιδί συνειδητοποιεί την ύπαρξη του κακού .Το παιδί αρχίζει και δίνει έμφαση και ανακαλύπτει τι λέει το παραμύθι πιο βαθιά.Η προϋπόθεση όμως είναι να μπορεί να καταλάβει την ύπαρξη καλού-

Παραμύθια που έγιναν ταινίες και παραστάσεις

• Ο γονάτς και οι επτά νάνοι
• Ο κίνοσκουφίτσας
• Η πεντάμορφη και το τέρας

- ♦ Τα κόκκινα παπούτσια
- Η λίμνη των κύκνων
- η Αλίκη στην χώρα των θαυμάτων
- ♦ Πινόκιο

• Η γάτα
• Η γάτος

Τέχνες και Παραμύθι

- Δεν υπάρχει συνταγή για να φτιάξεις παραμύθι, το μόνο που έχει κανείς να κάνει είναι να σκεφτεί οτιδήποτε του έρχεται εκείνη την στιγμή και να τα διατυπώσει σε ένα χαρτί. Όλα είναι θέμα φαντασίας. Μέχρι και μια πρόθεση μπορεί να τα αλλάξει όλα αρκεί να υπάρχει ενδιαφέρουσα πλοκή.
- Αφήγηση: ο αφηγητής πρέπει να μας μεταφέρει σε ένα κόσμο μαγικό και να μας κάνει να αισθανόμαστε ασφαλείς. Το ίδιο παραμύθι μπορεί ο κάθε αφηγητής να το αφηγηθεί διαφορετικά και να μας κάνει να νιώθουμε διαφορετικά. Ούτως ή άλλως παραμύθι εστί παρηγοριά.
- Εικονογράφηση: για κάποιους εικονογράφους δεν είναι αρκετό το να βλέπουν ένα απλό σχήμα πάνω σε

Κουκλοθέατρο..

- Ανδρείκελων: οι ήρωες είναι συνήθως δύο. Το μόνο που έχουν να κάνουν είναι να βάλουν τα χέρια τους μέσα στο ύφασμα και απλώς να αρχίσουν να μιλάνε.
- Νευρόσπαστων: έχει περισσότερους ήρωες και παίζεται πάνω στη σκηνή με συνοδεία μουσικής. Οι μαριονέτες κινούνται με νήματα και οι ηθοποιοί είναι που δίνουν την φωνή τους.
- Το παιδί βιώνει την θεατρική σύμβαση όταν βλέπει ξαφνικά τις κούκλες να ζωντανεύουν. Τα παιδιά μαθαίνουν μέσω του κουκλοθέατρου και ανάλογα με αυτά βγάζει τα συναισθήματα που θα νιώσει εκείνη την στιγμή.
- Τα παιδιά αρχίζουν και μαθαίνουν μόνο και μόνο με το